OMER IBRAHIMAGIĆ

O BOSNI JE RIJEČ

Jedan od mojih razgovora i iskazanih poruka

BOSNA JE DOMOVINA BOSANACA SVIH NARODNOSTI, VJERA I UVJERENJA

Sažetak

Već iz motoa ovog prikaza intervjua autor Omer Ibrahimagić nam ukazuje na naročitu perspektivu iz koje promišlja kompleksnu bosanskohercegovačku kulturnu, društveno-političku, historijsku i juristička problematiku. Ta perspektiva, budući da dubinski zasijeca identitet ove zemlje, osobito u svjetlu recentnih nazadnih procesa u BiH i oko nje, perspektiva koja gleda cjelinu, jedina je moguća konstruktivna perspektiva. Zašto je to tako? Zato što je svaka parcijalna perspektiva, bilo da je narodnjačka, bilo da je partikularno-vjerska, ili svjetonazorska, o čemu na tragičan način svjedoči bosanska historija, rezultirala u krivotvorini, laži, konfliktu, razaranju i zločinu. Borba za Bosnu oduvijek je bila tako borba za cjelinu, jer, a historija nam je opet tome svjedok, samo u cjelini njezini partikularni dijelovi, i narodnosni i vjerski, pa i svjetonazorski mogu steći svoj puni smisao i razvijati se u svojoj punini. Artikulirati perspektivu cjeline – što nipošto nije lagan zadatak – i to cjeline koja nije statična i monolitna, jer je i takva sama falsifikat, već naprotiv, živa i dinamična, kontradiktorna, a u svojoj sintezi itekako smislena, osnovna je poruka akademika Omera Ibrahimagića kada je 'o Bosni riječ'. (Iz Predgovora, "O Bosni je riječ", Prof. dr. Asim Mujkić)

Ključne riječi: *Bosna i Hercegovina, Bošnjaci, Muslimani, kulturna problematika, društveno-politička problematika, historijska problematika, juristička problematika, perspektiva cjeline.*

OMER IBRAHIMAGIĆ

IT IS ABOUT BOSNIA

One of my conversations and expressed messages

BOSNIA IS THE HOMELAND OF BOSNIANS OF ALL ETHNICITIES, RELIGIONS AND BELIEFS

Abstract

In the motto of this review already, the author indicates a particular perspective from which he reflects on the complex cultural, socio-political, historical and juristic issues in Bosnia and Herzegovina. Since it profoundly discloses identity of this country, particularly in the light of the recent backward processes in BiH and around it, and since it is a perspective which observes the whole, it is the only possible constructive perspective. Why is it so? Because each partial perspective, whether it is populist, of a particular religion or a worldview, which has been tragically witnessed by Bosnian history, has resulted in forgery, lie, conflict, destruction and crime. Struggle for Bosnia has always been a struggle for a whole since, and history again testifies of it, it is only in a whole that its particular parts, populist, religious and worldview-related, can gain their full sense and develop in their totality. To articulate a perspective of a whole – which is by no means an easy task – a whole which is not static and monolithic but rather lively and dynamic, contradictory, and still more than meaningful in its synthesis, is the essential message of academician Omer Ibrahimagić when 'it is about Bosnia'. [from Foreword to the book "O Bosni je riječ" (It Is about Bosnia), Prof. Asim Mujkić, PhD]

Key words: *Bosnia and Herzegovina, Bosniaks, Muslims, cultural issues, socio-political issues, historical issues, legal issues, perspective of the whole.*

O BOSNI JE RIJEČ

Jedan od mojih razgovora i iskazanih poruka*[1]

BOSNA JE DOMOVINA BOSANACA SVIH NARODNOSTI, VJERA I UVJERENJA

Motto

„Ja sam fra. Anđel Zvizdović starješina franjevačkog samostana u Fojnici...Različite smo vjere, ali vjerujemo u istog Boga...
Ovdje je oduvijek bilo više vjera, jedna pored druge, niko nikome nije smetao, a i kako bi kad ih ispovijeda jedan te isti, bosanski narod". (1463. godine)

„Bosna (je) naša mila otačbina...Tuđinci vladaju samo da se s njom okoriste...mnogi jadni Bošnjaci žrtve budu".
(Fra Jako Baltić, 1851.)

„Bitna je stvar da Bosna opstaje, a kako će opstati? Treba da ostanu Srbi-Srbi, Hrvati-Hrvati, Bošnjaci-Bošnjaci, ali da budu prije svega Bosanci".
(Alija Izetbegović, 2003. godine)

„...poručujemo svima da je naša domovina naš emanet koji ćemo snažno čuvati i braniti".
(Reisu-l-ulema Husein ef. Kavazović)

Prema naučno utvrđenim činjenicama Instituta za istraživanje genetskog porijekla evropskih naroda (IGENEA) u Ženevi, današnji Bosanci bez obzira na vjeru i etničku pripadnost, imaju sedimentirano rodno nasljeđe: llira 40%, Gota 20%, Kelta 15%, Slavena 15%, Huna 6% i Tračana 4%.
(IGENEA u Ženevi)

Novinarka:

Cijeli svoj profesionalni put ste posvetili državno-pravnoj i političkoj historiji Bosne i Hercegovine, ali i njenom savremenom putu i izazovima sa kojima se susreće. Kako ocjenjujete aktuelni trenutak u kojem se BiH nalazi u kontekstu i ustavnih promjena i promjena Izbornog zakona BiH?

Prof. Omer Ibrahimagić:

... Ja sam se od 1992. godine, pa evo do danas, naučno-istraživački bavio Bosnom i Hercegovinom, imajući u vidu da smo 1992. godine, doživjeli nešto, čemu se nismo nadali, a to je agresija naših susjeda na BiH i njeno eliminiranje kao suverene i međunarodno priznate države. Žao mi je što ću reći, da ovaj današnji politički trenutak koji doživljava BiH je ugrađen u tekst Dejtonskog sporazuma.

[1] Redigovan *Intervju prof. dr. Omera Ibrahimagića*, dat 25.11.2021. godine, novinarki Radio-televizije Tuzlanskog Kantona, Almi Krdžalić.

Članom IV. i V. Ustava BiH, etničkom organizacijom unutrašnjeg uređenja BiH, suprotno preambuli istog Ustava u kojoj se govori o tome, da su Ustav BiH donijeli Bošnjaci, Srbi, Hrvati kao konstitutivni narodi i Ostali i građani BiH, a da u čl. IV. i V. gdje je data unutrašnja administrativno-politička organizacija BiH, nema ni Bošnjaka, ni Srbina ni Hrvata Bosne i Hercegovine. Ima Bošnjak i Hrvat u Federaciji, Srbin u Republici Srpskoj i nema građanina BiH, a pogotovo nema Ostalih. I razumije se, da je Presuda Evropskog suda za ljudska prava, odnosno da su čl. IV i V. suprotni Evropskoj konvenciji o slobodama i ljudskim pravima. Naš Ustavni sud Bosne i Hercegovine, nije mogao i ne može, dovesti u pitanje čl. IV. i V. Ustava, jer on nije nadležan da donosi Ustav. Parlament donosi Ustav. I Ustavni sud BiH je nadležan da čuva taj Ustav i njegov tekst. Zato je Evropski sud za ljudska prava, mjerodavan da ocjenjuje i usklađenost Ustava jedne zemlje, u konkretnom slučaju Bosne i Hercegovine sa Evropskom konvencijom. To je bilo negdje u decembru 2009. godine, dakle, evo skoro 12 godina, kako u BiH nije usklađen Ustav BiH sa Evropskom konvencijom, odnosno sa Presudom Evropskog suda za ljudska prava.

ILUSTRACIJA ~ Ceremonija potpisivanja Dejtonskog sporazuma, Elisejska palača u Parizu 14. decembra 1995. - Alija Izetbegović (desno), Franjo Tuđman (u sredini), Slobodan Milošević (lijevo) i ostali sudionici.

U tom kontekstu treba gledati ovu našu današnju političku situaciju. Ona je podnošljiva bila do 2005. godine, dok je Međunarodna zajednica, oličena kroz OHR, bila na neki način medijator i usklađivanja zakonodavstva BiH sa Dejtonskim sporazumom, ali istovremeno i sa principima međunarodnog prava, jer je u članu III. Ustava predviđeno, da su sastavni dio pravnog poretka BiH i principi međunarodnog prava, i da sva ta povika o prenošenju nadležnosti, koja je sad aktuelna, ustavri nije ništa drugo, nego povika protiv tih međunarodnih principa i onoga što je sadržano u Ustavu i što je sprovođeno uz pomoć OHR, dovedeno danas u pitanje, ako hoćete i činjenicom, da OHR

nije intervenirao dosljedno od 2006. do 2021. godine, to znači 15. godina. I da je na neki način, pošto Visoki predstavnik nije imao podršku SAD i EU, da nastavi postupati u skladu sa Dejtonskim sporazumom, dovelo do ove političke situacije koju imamo danas. Tako da nije dovoljno reći samo kroz usta Escobara, da u BiH neće biti rata. Nego je potrebno reći i drugu rečenicu, da su Republika Srpska i Hrvati u BiH, prema samom Dejtonskom sporazumu, s obzirom da postoje izjave Milana Milutinovića, ministra vanjskih poslova tadašnje Savezne republike Jugoslavije i potpis ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske Mate Granića, da će Republika Srpska poštovati i provoditi sve što je sadržano u Dejtoskom sporazumu, uključujući i Aneks 4, a također da će Hrvati u BiH, a za koje Granić otvoreno kaže, da Hrvatska na njih ima utjecaj, poštovati ono što je sadržano u Dejtonskom sporazumu i Aneksu 4. Prema tome, i Srbija i Hrvatska, nisu garanti sporazuma, nego su tim potpisima Miloševića i Tuđmana, kasnije potvrđeno od Milutinovića i Granića, konkretno, kad se odnosi na RS i na Hrvate u BiH, da se oni obavezuju da će Republika Srpska i Hrvati u BiH poštivati Dejtonski sporazuma, a što oni to danas ne rade. Znači da bi međunarodna zajednica trebala da ih podsjeti da na to što su potpisale.

Novinarka:

Vi ste još davno ponudili metodologiju promjene Ustava, koja ne narušava njene Dejtonske strukture, ali izjednačava prava i Bošnjaka, i Srba, i Hrvata i Ostalih i to na cijelom prostoru BiH?

Prof. Omer Ibrahimagić:

... Ponudio sam jednu metodologiju usklađivanja Ustava BiH, ovog današnjeg, sa Presudom Evropskog suda za ljudska prava, ili ako hoćete sa preambulom Ustava, a to je da su Ustav donijeli i građani Bosne i Hercegovine, i Bošnjaci, Srbi, Hrvati i Ostali. Prema tome, čl. IV i V. kad se govori o biranju Parlamenta BiH i Doma naroda, uglavnom se ide na to da izborne jedinice budu entiteti. Ja sam predložio da bude više izbornih jedinica mješovitog nacionalnog sastava koje će birati Parlamentarnu skupštinu BiH, a to znači da će je birati građani BiH, koje čine Bošnjaci, Srbi, Hrvati i Ostali, razumije se proporcionalno popisu stanovništva iz 1991. godine u skladu sa Aneksom 7 Dejtonskog mirovnog sporazuma, vezano za povratak izbjeglih i raseljenih lica. Tu svoju metodologiju sam poslao ambasadorima: Amerike, Britanije, Njemačke, Francuske, Delegaciji Evropske unije i Visokom predstavniku. Neki od njih su mi se zahvalili pismeno na tom mom prilogu. Na taj način bi bili usklađeni čl. IV. i V. Ustava sa Evropskom konvencijom o slobodama i pravima čovjeka i građanina. Ja sam taj svoj prijedlog poslao i političkim strankama sa sjedištem u Sarajevu i pravo da vam kažem, malo se i čudim, da nijedna od tih političkih stranaka u ovim raspravama nije dala do znanja da već postoji jedan prijedlog koji je rezultat mog naučno-istraživačkog rada. Koji je rezultat i mog iskustva i znanja kao ranijeg sudije Ustavnog suda Jugoslavije i kao predsjednika Ustavnog suda Federacije BiH. Dakle, bio sam mjerodavan i moralno pozvan da se očitujem o takvom jednom pitanju.

Novinarka:

Prof. Ibrahimagiću bili ste rođeni i radili u četiri različite države i četiri različita sistema. Kraljevina Jugoslavija, NDH, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija i na kraju nezavisna i demokratska Bosna i Hercegovina. Kako je bilo živjeti u ovim sistemima, odnosno kako ocjenjujete položaj i razvoj BiH u ovim sistemima?

Prof. Omer Ibrahimagić:

Kad je riječ o nekom mom iskustvu s obzirom da sam prošao kroz različite državne oblike egzistencije BiH, jer ja sam jedan dio osnovne škole završio, zapravo, rođen sam u Kraljevini Jugoslaviji, prvi i drugi razred sam završio u vrijeme NDH, a treći i četvrti razred u vrijeme kad su već Tuzla i Lukavac bili oslobođeni, pa sam u Lukavcu završio treći a onda, s obzirom da mi je porodica bila u Tuzli završio četvrti razred i osam razreda gimnazije. Tako da mogu samo reći za ono vrijeme, gdje sam već bio kao punoljetna osoba u gimnazijskim danima Tuzle, mogu da kažem svoj stav i odnos, koji je od tih režima, dakle, stasao sam u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini, završio pravo i bio profesor na Fakultetu političkih nauka, sudija Ustavnog suda Jugoslavije. Pratio sam ukupni društveno ekonomski razvoj i Jugoslavije i prostora oko Jugoslavije i same Bosne i Hercegovine.

ILUSTRACIJA ~ Akademik Galib Šljivo, ***Historija Bosne i Hercegovine***. U dvanaesttomnoj ediciji obuhvaćena je historija Bosne i Hercegovine od 1788. do 1878. godine, odnosno do Berlinskog mirovnog kongresa, kada je ugovorom velikih sila Bosna i Hercegovina dobila status *corpus separatuma* u okviru Austrougarske monarhije.

Mogu reći da sam u međuvremenu, dok ležim, tako da kažem, u krevetu zbog toga što nisam u mogućnosti da se krećem, pročitao sam ove godine svih 12 knjiga profesora Galiba Šljive u kojima on sistematski obrađuje posljednju deceniju 18 stoljeća i 8 decenija 19 stoljeća, dakle, do Berlinskog kongresa. Pratio sam historiju BiH u tom vremenu i došao sam do zaključka da je Austro-ugarska srebreno doba Bosne, jer nas je uvela u kapitalizam, u evropsku kulturu i civilizaciju i socijalističkog perioda BiH za koje smatram da je zlatno doba BiH u dosadašnjem njenom historijskom razvoju. I da od projekta ili programa Garašaninovog iz 1844. godine, evo bit će oko 177 godina, kako Srbija ne miruje da BiH prisajedini u svoj državno pravni poredak. To je do duše težila i Austrougarska u vremenu dok nije dobila Berlinskim kongresom pravo na upravljanje, ali je garantovala život, vjeru i imovinu muslimanima-Bošnjacima u BiH, međutim Srbija ništa od tog troje ne garantuje. Ne garantuje dakle, ni život, ni vjeru ni imovinu. To najbolje pokazuje njen progon muslimana iz vremena kad je dobila autonomiju od turske vlasti i kad je bila vazalna država Turske od 1862. godine pa nadalje. Muslimani iz Srbije su morali nestati i prešli su u Bosnu i Hercegovinu. Tako da i ovo što se danas čini Bosni i Hercegovini i s jedne i s druge strane iz Hrvatske i Srbije, nije ništa drugo nego nastojanje da se poništi Bosna i Hercegovina kao nezavisna i suverena država i da se Bošnjaci svedu na jednu minornu religijsku grupu, ali bez ikakve perspektive za opstanak, za trajni opstanak Bošnjaka s obzirom na negaciju njihove narodnosne određenosti kao Bošnjaka.

Novinarka:

U godinama agresije Vi ste se duboko posvetili bosanskoj pravno-političkoj historiji i jednom prilikom ste izjavili da ste sebi dali zadatak da objasnite zašto nam se ova agresija dogodila, nakon 50 godina mira i zajedničkog života? Do kakvih zaključaka ste došli?

Prof. Omer Ibrahimagić:

Kada sam 1992. godine počeo da istražujem ovu našu bosansko-hercegovačku situaciju, imajući u vidu agresiju koja je izvršena na BiH, a s obzirom da sam profesor, da sam doktorirao pravo na Pravnom fakultetu, da sam na Fakultetu političkih nauka predavao Teoriju države i prava i Politički sistem prijašnje Jugoslavije, a kasnije poslije sticanja nezavisnosti, konstituirao sam zaseban predmet Politički sistem BiH, dao sam sebi u zadatak da iščitam koliko god mogu više historiju BiH. Tako da sam pod svijećama za vrijeme redukcije struje, vode, hrane itd, pod prijetnjom granatiranja i pogibije svakodnevne, da iščitam historiju BiH. Jer mi u dotadašnjem školskom sistemu smo vrlo malo izučavali BiH. Meni su neki profesori poslije rata rekli da smo u tom čitavom gimnazijskom periodu, dakle četverogodišnjem gimnazijskom periodu, imali svega oko osam časova bosanske historije. A i tih osam časova bosanske historije, ustvari je bilo u interpretaciji velikosrpskih i velikohrvatskih historičara. Tako da mi faktički, kao učenici gimnazije smo izučavali, uglavnom historiju Srbije i Hrvatske, ponešto Slovenije, ponešto Makedonije, ponešto Crne

Gore i tih par časova srednjovjekovne Bosne i to boga pitajte na koji način i kako protumačene. Imajući u vidu da su se krajem 19 stoljeća i početkom 20 stoljeća bosanski pravoslavci koji su dotad bili Bošnjaci pod političkim uticajem Srbije i Pravoslavne crkve opredjelili kao Srbi i Bošnjaci katolici pod uticajem Hrvatske politike i Katoličke crkve opredjelili kao Hrvati. A Bošnjaci, opet da ne bi bili opredjeljeni kao Hrvati katolici, da ne bi bili opredijeljeni kao Srbi pravoslavci, uporno su nastojali da ostanu muslimani, zaboravljajući da su oni ustvari u Srednjom vijeku kao Bogumili bili Bošnjani, da su po dolasku Turaka iz jezičkih razloga Turci Bošnjane nazivali Bošnjacima, ali su i sve stanovnike u Bosni, neovisno na njihovu vjeru nazivali Bošnjacima. Tako da smo ostali Muslimani čitavo ovo vrijeme do 1993. godine, kada smo se sjetili, da smo mi ipak Bošnjaci i da smo mi autentični narod ove Bosne. Mene su za vrijeme rata i poslije rata mnogi ljudi pitali, „profesore, kakva je to razlika između nas muslimana u Bosni i muslimana u španskoj Andaluziji, da su oni tamo nestali, a da smo mi ovdje u Bosni opstali"? Ja kažem da je osnovna razlika što su muslimani u Španiju došli, a mi nismo niotkud došli, mi smo dakle ukorijenjeni u zemlji Bosni, i da ti neki sokovi iz zemlje Bosne su sadržani u nama i da se ne bi nogom odvojili od zemlje Bosne jer bi nestali, mi smo morali da se dobro držimo tla Bosne, da bi opstali. I ta naša borba nije ništa drugo, nego nastojanje da se ne odvojimo od zemlje i da nestanemo.

ILUSTRACIJA ~ Dobri Bošnjani i njihova vjerska opredjeljenja u Srednjem vijeku.

O tome se radi. Zato smo tu opstali i postali svjesni te činjenice. Zato smatram, a i moje iskustvo kao profesora govori, da naš narod ne zna svoju historiju. Jer pravu historiju nisu nam dali da je učimo i tek je treba da napišemo, te da ove nove generacije počnu učiti pravu historiju Bosne. I dobro je da smo postali svjesni da sve kroz što smo ovo prošli, bar te činjenice, da moramo učiti svoju vlastitu historiju.

Novinarka:

Vi ste popunili tu prazninu nedostatka bosanskih autora, Vi ste naučno –utemeljeno istraživali i pisali o drzavnosti i političkom razvoju Bosne kroz njenu historiju. Putem Vaših knjiga BiH je dobila dragocjena stajališta i znanja o državnosti još od srednjeg vijeka pa do današnjih dana. Izjavili ste da je historija Bosne, historija borbe njenih naroda za svoj opstanak i opstanak svoje zemlje i države, kako tada, tako i danas?

Prof. Omer Ibrahimagić:

U tom smislu je taj moj neki doprinos, što sam ja objavio od 1995. godine, uključujući i moj materijal i moje tekstove iz 1992. godine pa nadalje, do danas 25 knjiga koje se odnose na Bosnu. Prije toga, sam objavio 5 knjiga iz problematike Socijalističke Jugoslavije i Bosne i Hercegovine, a 25 knjiga iz problematike državnopravnog i političkog razvitka Bosne i Hercegovine na bazi mog naučnog istraživanja bosanske historije, autentične bosanske historije. Tu mi je pomoglo što sam u tom vremenu naišao na knjigu Nade Klaić iz Zagreba o srednjovjekovnoj Bosni koju je ona veoma objektivno napisala i to mi je bio jedan temelj za dalja moja proučavanja.

Novinarka:

Poznavaoci Vašeg rada kažu da se u svim Vašim radovima kao crvena nit provlači jedna vrlo važna stvar, a to je lažna dilema narod ili država?

Prof. Omer Ibrahimagić:

Još 1992. godine prvi moj rad sam poslao predsjedniku Aliji Izetbegoviću, u kojem sam napravio poređenje između Švicarske, Belgije i Bosne i Hercegovine. Negdje u augustu mjesecu 1992. godine, s obzirom da se on pripremao za Konferenciju u Londonu, krajem augusta 1992. godine vezano za agresiju na Bosnu i Hercegovinu, da mu posluži kao materijal jednog naučnog radnika, koji temelji svoje viđenje BiH kao države i njenog uređenja poređenjem sa Švicarskom, Belgijom kao multijezičkim i multinacionalnim državama. Druga moja važna intervencija bila je u julu 1993. godine, kada sam poslao pismo Izetbegoviću i reisu Ceriću, da nema dileme narod ili država. Jer je u to vrijeme, koje je bilo vrlo teško, Mladić je probio linije fronta i došao gore na Bjelašnicu i Igman, te sama činjenica da se do tad u rat u BiH uključila i Hrvatska, od marta-aprila 1993. godine, aktivno, dovelo je do toga da se počelo govoriti „potpiši Alija nek je ko avlija", i drugo, javnim istupima odgovornih ljudi da nam se narod topi kao snijeg na suncu,

i da se na neki način postavlja dilema, da li se nastaviti boriti za državu ili za opstanak naroda? A ja sam kao profesor Teorije države i prava u tom pismu rekao da Bosna i Hercegovina međunarodno-pravno nikad bolje nije stajala u zadnjih 500 godina, a to je da ju je priznalo oko 80 država, da je međunarodno-pravno priznata država, da imamo tapiju na teritoriju države kao nezavisne države, i da nema dileme da li se boriti za narod ili za državu. Jer sa takvom jednom tapijom na nezavisnu i suverenu državu, boreći se za opstanak države, da će narod koliko ga ostane imati svoju državu. A ako se budemo borili za narod, a ne za državu, onda ćemo sami doći u situaciju da sebe pretvorimo u Palestince i u Kurde, koji su kao narod opstali, a koji nemaju svoje države. Da naši iseljenici koji su do tada napustili zemlju će lutati po svijetu bez svoje države. Na taj način će izgubiti i svoj identitet kao Bošnjaci, i utopiti se, odnosno asimilirati u države i narode u čije su zemlje došli. To sam pismo poslao i to smatram jednom vrlo važnom činjenicom, da sam kao naučnik intervenirao kod političkih faktora. Sjećam se, da je nakon dva dana nastavljena Konferencija u Ženevi i da je Izetbegović već na aerodromu, prilikom odlaska u Ženevu iz Sarajeva, rekao i narod i država. Dakle, da ćemo se boriti i za narod i za državu. Mislim da je to pitanje i danas vrlo aktuelno, i da mi moramo našu dijasporu, tako da kažem moramo imati vrlo dobre veze i odnose, ne samo na emotivnoj bazi, nego i na ekonomskoj, naučnoj bazi itd, u kojem ti potencijali Bošnjački koji su nastali u dijaspori, mogu u velikoj mjeri pomoći u politici, nauci, u tehnologiji, ekonomiji Bosne i Hercegovine.

ILUSTRACIJA ~ Bosna i Hercegovina je6. aprila 1992. godine dobila međunarodno priznanje, kada ju je Evropska zajednica, preteča Evropske unije priznala kao samostalnu i nezavisnu državu u njenim postojećim granicama. Republika Bosna i Hercegovina primljena je 22. maja 1992. godine u Ujedinjene narode (UN) nakon donošenja Rezolucije 755 - prijem BiH u UN, od 20. maja 1992. godine.

Novinarka:

Dotaći ću se nakratko i Vašeg privatnog života. Jeste li pomislili kao mali dječak iz Smoluće kod Lukavca da će Vas životni put odvesti tako daleko i da ćete imati tako dug i bogat život, i uspjesima, bolestima i tragedijama. Evo preživjeli ste tifus, hepatitis, dva velika rata, gubitak sina tokom granatiranja Sarajeva, sačuvali ste porodicu, kćerku, suprugu sa kojom ste u braku već 60 godina. Sve što je bilo u Vašoj moći Vi ste uradili dobro.

Prof. Omer Ibrahimagić:

U sebi sam ponio nešto iz tog svog iskonskog porijekla. Rođen u Smolući općina Lukavac, srez Tuzla, tako da kažem, to je ta neka relacija. Smoluća je naseljena uglavnom pravoslavnim stanovništvom i postoji jedan zaselak Agići i u tom zaseoku ima mezar, do sada očuvan, našeg pretka, koji je bio po činu Aga, Ibrahim-aga. Njegovo etničko porijeklo nije poznato. Ali je oženio Bošnjakinju iz zaseoka Zahirovića kod Gornjih Moranjaka. Izrodio tri sina i kćerku i mi smo po njemu dobili prezime Ibrahimagići. 1942. godine smo preselili u Tuzlu. Svoje osnovno školovanje počeo sam prvi razred i početak drugog u Smolući, drugi završio u Tuzli. Jednu godinu sam bio bolestan od tifusa, pa sam tu godinu izgubio i dočekao 1944. godinu. U Lukavcu otac je držao jedan dućan kako bi izdržavao svoju porodicu, a glavnina porodice je bila u Tuzli. U Lukavcu sam ja tu bio sa bratom i sestrom i mi smo bili „dućandžije" kako su nas zvala djeca iz mahale. Tu sam završio treći razred i pola četvrtog, a onda je došlo do oslobađanja Jugoslavije 1945. godine. U januaru 1946. godine, s obzirom da se spremala reforma i ukidanje privatnog sektora, otac je razmontirao taj dućan i nas troje povukao u Tuzlu. Tako da smo živjeli u ono vrijeme na tačkice i bonove, kako su nas tada hranile nove vlasti i tu sam završio i gimnaziju itd. tako smo mi taj rat tu preživjeli. Mogu vam reći da je ovaj rat 1992. – 1995. bio mnogo konkretniji s obzirom da su unutar tog rata agresori Srbija i Hrvatska uključili domaće Srbe i domaće Hrvate i da Armija RBiH za razliku od partizana nije imala kritičku masu domaćih Srba i domaćih Hrvata, da bi međunarodna zajednica prihvatila da BiH vojnički pobijedi na svom tlu agresora. Imajući u vidu da je agresor, služeći se tom vjerskom dogmatikom i nacionalističkom propagandom, najveći dio domaćih Srba i Hrvata, uključio neposredno u najkrvoločniji dio te agresije. A to je da u ime Srbije i Hrvatske ubijaju komšije Bošnjake, koji će se završiti genocidom. Po mom mišljenju ne samo u Srebrenici, nego i u ovih drugih sedam općina u kojima su najviše stradali, uključujući Prijedor i druge gdje su najviše stradali Bošnjaci. A bila je predviđena ista sudbina svima nama. Ispod 5%, koji bi ostali, a to su uglavnom siromašni, a sve ono što je ekonomski i intelektualno izraslo od djeteta do starca bi bilo ili prognano ili ubijeno. To je bio projekat. Prema tome, zato je i taj Dejtonski sporazum, takav kakav je. On je nastojao da se što prije završi to krvoproliće u Bosni, znali su ti američki pravnici koji su pravili taj sporazum, znali su da to neće funkcionirati, pazite ja sam pravnik, zato su unutar Dejtonskog sporazuma instalirali Aneks 10 – Kancelariju Visokog predstavnika i da će Bosna moći funkcionirati samo uz njegovo medijatorstvo dok eventualno ne sazrije ukupna svijest tako da kažemo, i bosanskih

Srba i bosanskih Hrvata, da oni nisu Srbijanci jer bi ovdje bili dijaspora, da oni nisu Hrvati iz Hrvatske u Bosni, nego da su oni autentični Hrvati ovdje u Bosni i da su oni Bosanci. Dakle, po narodnosti Hrvat, Bošnjak, Srbin, Jevrej, Rom itd, a po nacionalnosti Bosanac imajući u vidu činjenicu, da međunarodno javno pravo priznaje suverenitet države samo naciji tj. državljanima te države i da postoji država nacija i da danas u svijetu, možda ima više od 6000 narodnosti, odnosno naroda, etničkih grupa, a svega oko 200 članica Ujedinjenih nacija, tj. država nacija. Prema tome, Ujedinjene nacije nisu Ujedinjeni narodi, jer bi bili predstavnici svih 6000 naroda, nego su predstavnici država nacija, tj. iz Bosne i Hercegovine-Bosanaca i Hercegovaca, neovisno od toga koje su oni narodnosti unutar Bosne i Hercegovine. O tome se radi. Mi još nismo dokučili tu činjenicu da su bosanski Srbi Bosanci po nacionalnoj određenosti, bosanski Hrvati Bosanci po nacionalnoj određenosti i da su Bošnjaci ovdje narodnost ili narod a Bosanci po državnoj, odnosno nacionalnoj određenosti. Da su Jevreji bosanskog porijekla Bosanci, da su Romi kao narod Romi bosanskog porijekla i Ostali koji ne žele da se drugčije odrede ostaju Bosanci državljani Bosne i Hercegovine. Dok to ne dokučimo Srbija i Hrvatska će obilato darivati bosanske Srbe svojim državljanstvom i biti Srbi po državljanstvu isto tako i Hrvati, da bi birali unutar Bosne one koji više zastupaju političke interese Srbije i Hrvatske, nego politiku Bosansku. Zato mi nemamo bosanske politike. Mi dakle, moramo da se izborimo za bosansku politiku, a to ćemo jedino tada, ako ovi naši domaći Srbi i Hrvati razumiju i shvate da je Bosna njihova država, a da to nije Srbija i da to nije Hrvatska. Tu je suština čitavog procesa i zato će u Bosni i ubuduće biti turbulencije. Ova kriza oko prenosa nadležnosti je izmišljena kriza, upravo u tom smislu da se stvori nekakav državni prostor unutar Bosne, neka državica srpska ili hrvatska, koja će biti, tako da kažem, tvorevina koja će razbijati bosansko jedinstvo i suprotstaviti se stvaranju jedinstvene bosanske politike.

Novinarka:

Evo i na kraju ovog našeg razgovora da Vas pitam jeste li optimista kada je u pitanju opstanak i budućnost Bosne i Hercegovine?

Prof. Omer Ibrahimagić:

Vjerujte mi, s obzirom da sam dobro poznavao međunarodno pravo, savldao sam za vrijeme rata osnovne elemente historije Bosne i Hercegovine, bio od prvog dana optimista, jer Bosna se prvi put pod tim imenom spominje 949. godine u djelu „De Administrando imperio" Bizantskog cara Porfirogeneta u prevodu „Upravljanje carstvom". I taj njen centralni dio bio je Bosna. Postepeno su ti naši banovi malo po malo širili Bosnu. Tako da smo već tada u srednjovjekovnoj Bosni imali oblast Soli, zna se koja je to oblast, to je Tuzlanska oblast, onda oblast Usora, to se zna to je Posavski dio uključujući i Doboj, onda Donji kraji to je dolina Vrbasa i Sane, zatim Završje ili Tropolje to je Glamočko, Livanjsko i Duvanjsko polje, onda Humska zemlja, onda Primorje

i Podrinje sa Polimljem kao oblast i imali Centralni dio Bosne od Vranduka do Sarajeva kao Kraljevu zemlju sa sjedištem oko Visokog odnosno Kaknja s obzirom da se prijestolnica selila i bila na Bobovcu definitivno kad su Turci došli. Prema tome, hiljadu godina Bosna egzistira. Najstariji dokument Južnih Slavena je Povelja Kulina Bana 1189. godine 28. avgusta, gdje on govori o tome, Ban Bosanski, Povelja je ne samo rodni list države Bosne i Hercegovine, Bosanske državnosti, jer se time potvrđuje da je Bosna država, nego je ona i rodni list Bosanskog jezika, ali nisam siguran da su ovi naši lingvisti dovoljno dokučili tu činjenicu, jer ona je pisana Bosančicom, dakle pismom Bosanskog jezika onog vremena. Čitavo vrijeme od ulaska Osmanlija 1463. godine u maju mjesecu, kada je fra Anđeo Zvizdović 28. maja izašao pred Mehmeda Drugog Fatiha i tražio dozvolu opstanka katolika Franjevaca i on je njemu izdao Povelju. Anđeo Zvizdović njemu kaže, „Care, u Bosni živi jedan narod sa više vjera i dozvoli da katolici ostanu katolici, pravoslavci ostanu pravoslavci, Bogumili ostanu Bogumili, a neko će kaže i tvoju vjeru primiti. Bosna je takva dobrodušna samo za dobronamjerne i tada ćeš Care imati mirnu Bosnu". I evo dokle smo došli. Alija Izetbegović 2003. godine u svom posljednjem razgovoru za elektronske medije je rekao: „Važno je da Bosna opstaje, a kako će opstati? Da Srbi ostanu Srbi, da Hrvati ostanu Hrvati, da Bošnjaci ostanu Bošnjaci, ali prije svega budu Bosanci". Nakon 550 i nešto godina jedan vladar Bosne na svom rastanku sa ovim životom, ponavlja isto ono, što je Zvizdović tražio od Sultana. Sultan mu je dao Ahdnamu-Povelju, kojom se to garantuje u Bosni u to vrijeme, kada u Evropi caruje inkvizicija, kad je spaljen Đordano Bruno, fizičar, u Bosni sultan, koji je slijedio Kur'an, Božiju knjigu, je morao dati tu dozvolu, ako je bio dosljedan toj knjizi, u vrijeme kad su kršćani sve one koji nisu sljedbenici Crkvene dogme, jer tada nauka nije značila ništa, spaljivali. Zato sam ja i tada sve to znajući, bio optimista. Inače, svijet da je drukčiji, ne bi postojao, urušio bi se, o tome se radi.To preporučujem i Vašim gledaocima.

Novinarka:

Prof. Ibrahimagiću, hvala na ovom razgovoru i hvala na odvojenom vremenu.

Prof. Omer Ibrahimagić:

***Bosna i Hercegovina je učiteljica tolerancije i suživota, a ne mržnje i smrti**, izjavio je prof. Ibrahimagić. U svojim knjigama ostavio nam je znanje da učimo i izvlačimo pouke i da nikad ne odustajemo.*